

Årsredovisning för
VALMYNDIGHETEN
avseende budgetåret 2003

Innehåll

Verksamhetsöversikt och finansiering	3
Verksamheten under budgetåret 2003	3
Förberedelser och genomförande av folkomröstningen	4
Utseende av nya ledamöter i riksdagen m.m.	5
Utveckling i fråga om elektronisk röstning	5
Beredskapsläget för extraval	7
Förberedelsearbetet inför valet till Europaparlamentet	8
Omvalet till kommunfullmäktige i Orsa kommun	9
Resultat fördelat på verksamhetsgren	9
Kostnader för folkomröstningen	10
Kompetensförsörjning	11
Sjukfrånvaron	11
Finansiell del	
Resultaträkning	12
Balansräkning	13
Anslagsredovisning	14
Finansieringsanalys	15
Tilläggsupplysningar och noter	16
Sammanställning över väsentliga uppgifter	24

Verksamhetsöversikt och finansiering

Uppgifter och mål

Valmyndigheten, som började sin verksamhet den 1 juni 2001, ska enligt sin instruktion ansvara centralt för genomförandet av allmänna val och folkomröstningar och i övrigt fullgöra de uppgifter som den centrala valmyndigheten har enligt lag eller förordning.

I arbetsordningen har Valmyndigheten fastslagit det övergripande målet för verksamheten.

Övergripande mål för Valmyndigheten är att förbereda och genomföra allmänna val och folkomröstningar på ett sätt som möjliggör demokratisk insyn och medborgerligt inflytande och som ger legitimitet åt valets resultat.

Organisation och personal

Valmyndigheten leds av en nämnd bestående av en ordförande och fyra andra ledamöter som utsetts av regeringen. Tre ersättare har också utsetts av regeringen.

Vid Valmyndigheten finns ett kansli som leds av en kanslichef. Denne ska ansvara för och leda den löpande verksamheten enligt de direktiv och riktlinjer som nämnden beslutar.

Under år 2003 pensionerades en tjänsteman och en ny anställdes. Vid slutet av året bestod kansliet förutom av kanslichefen av tio handläggare. Ytterligare två handläggare har anställts i slutet av året med tillträde under år 2004.

Valmyndigheten har under år 2003 flyttat till mer ändamålsenliga lokaler i närheten av de tidigare lokalerna. Större delen av ekonomi- och löneadministrationen har liksom tidigare år skötts av Kammarkollegiets administrativa service. Under år 2004 kommer Valmyndigheten dock att ta tillbaka merparten av de uppgifter som hitintills skötts av Kammarkollegiet.

Finansiering

Riksdagen anvisar årligen Valmyndigheten ett ramanslag i statsbudgeten för myndighetens förvaltningskostnader. För budgetåret 2003 var anslaget 8 973 000 kr. (Utöver tilldelat anslag disponerade Valmyndigheten ett anslagssparande på 3 300 000 kr. under budgetåret). Vidare anvisade riksdagen genom två olika beslut totalt 217 000 000 kr. för specifika valändamål och för att genomföra folkomröstningen om införande av euron. Anslagskrediten har uppgått till 135 000 kr. för myndigheten och 850 000 kr. för specifika valändamål.

Verksamheten under budgetåret 2003

Valmyndighetens verksamhet återfinns under ”**Politikområdet Demokrati**” med målet att ”Folkstyrelsen skall värnas och fördjupas” och i ”**Verksamhetsområde Demokrati och deltagande**” med målet att ”Medborgarnas deltagande i de allmänna valen och i övriga politiska processer skall öka. Allmänna val och folkomröstningar skall genomföras med maximal tillförlitlighet och effektivitet.”

Återrapportering: Valmyndigheten ska göra en bedömning av hur myndigheten bidragit till att uppfylla målen.

Valmyndighetens bidrag till att uppfylla dessa mål under år 2003 har främst bestått i att, enligt det regelsystem som gäller för folkomröstningar och val, förbereda och genomföra folkomröstningen om införande av euron den 14 september 2003 och att genomföra omvalet till kommunfullmäktige i Orsa.

Valdeltagandet i höstens folkomröstning blev relativt högt, 82,6 %.

Valmyndighetens bidrag till att uppfylla kraven på maximal tillförlitlighet och effektivitet har varit utarbetandet av en mängd handledningar till valfunktionärer och andra som har olika uppgifter vid en folkomröstning samt en omfattande information till allmänheten och i synnerhet de röstberättigade om folkomröstningen. Målsättningen har varit att ingen röstberättigad ska vara okunnig om när, var och hur man röstar vid folkomröstningen och av den anledningen avstår från att rösta. Genom användandet av allt fler databaserade rutiner i processen har målsättningen varit att öka effektiviteten ytterligare. Valmyndigheten har efter folkomröstningen utvärderat genomförandet och presenterar resultatet av utvärderingen dels i en särskild rapport (2004:1) ”Erfarenheter av folkomröstningen 2003” till regeringen dels som återrapporteringspunkter i denna årsredovisning enligt de återrapporteringskrav som regeringen angett i regleringsbrevet avseende Valmyndigheten och anslaget 46:5 Valmyndigheten.

Förutom genomförandet av folkomröstningen om införande av euron så har Valmyndigheten under 2003 startat förberedelserna inför valet till Europaparlamentet år 2004.

Valmyndighetens verksamhet ska, enligt nämnda regleringsbrev, redovisas enligt följande indelning

- Förberedelser och genomförande av folkomröstningen om införande av euron
- Utseende av nya ledamöter/ersättare till riksdag och Europaparlament
- Internationell utveckling i fråga om elektronisk röstning
- Beredskapsläget för extraval
- Förberedelsearbetet inför valet till Europaparlamentet 2004

Förberedelser och genomförande av folkomröstningen om införande av euron

Verksamhetsmål: En nationell folkomröstning om införande av euron ska genomföras den 14 september 2003. Förberedelserna och genomförandet ska ske enligt folkomröstningslagen (1979:369), lagen (2003:83) om folkomröstning om införande av euron och annan relevant lagstiftning.

Återrapportering: Valmyndigheten ska rapportera hur folkomröstningen om införande av euron har förberetts och genomförts.

Förberedelserna för folkomröstningen påbörjades direkt efter att regeringen lämnat propositionen om folkomröstningen till riksdagen med upphandling av olika förnödenheter för att kunna genomföra folkomröstningen.

Valmyndigheten har den 27 januari 2004 beslutat om en särskild rapport (2004:1) ”Erfarenheter av folkomröstningen 2003”. I rapporten, till vilken hänvisas, redovisas närmare om förberedelserna och genomförandet av folkomröstningen.

Sammanfattningsvis kan konstateras att förberedelserna och genomförandet av folkomröstningen helt följt den plan som fastställdes direkt efter regeringens beslut om folkomröstningen. Även om det mesta förlöpt på ett utmärkt sätt så har kritik framförts mot brister i ordningshänseende på vissa röstmottagningsställen. I samband med röstningen på valdagen ifrågasattes också på ett annat sätt än vid tidigare val att det inte finns något uttryckligt krav på att väljaren ska styrka sin identitet vid röstning i vallokal.

Utseende av nya ledamöter i riksdagen m.m.

Verksamhetsmål: Valmyndigheten ska under löpande mandatperiod utse nya ledamöter till riksdagen respektive nya företrädare i Europaparlamentet samt ersättare för ledamöterna/företrädarna. Målet är att ny ledamot respektive företrädare ska utses inom 7 dagar efter det att anmälan inkommit till myndigheten.

Åtterrapporering: Valmyndigheten ska redovisa antalet inkomna anmälningar om nya ledamöter/ersättare till riksdagen samt företrädare/ersättare till Europaparlamentet samt genomsnittlig handläggningstid.

Valmyndigheten har under år 2003 utsett 3 nya ledamöter till riksdagen. Samtliga ärenden har handlagts samma dag som anmälan kom in. Inga nya företrädare i Europaparlamentet har utsetts under året.

Utvecklingen i fråga om elektronisk röstning

Verksamhetsmål: Valmyndigheten skall följa den svenska och internationella utvecklingen i fråga om elektronisk röstning.

Åtterrapporering: Valmyndigheten skall redovisa hur man följt utvecklingen och vad som framkommit under året.

Det är alltså en skiljelinje mellan utnyttjandet av elektronisk utrustning i röstningslokal och elektronisk röstning on-line där den röstberättigade i teorin kan befinna sig var som helst.

Röstningsmaskiner

Den elektroniska röstningen i vallokal sker oftast med hjälp av speciella röstningsmaskiner. En kontroll mot röstlängden fastställer att de personer som anländer till vallokalen har rösträtt och att det är rätt person som röstar (identitetskontroll). Först när rösträtten och identiteten är fastställda blir väljaren anvisad till ledig röstningsmaskin och kan påbörja röstningen, som sker genom en dialog där väljaren får ange t.ex. vilket parti eller vilken person som han eller hon vill rösta på. Röstningsmaskinerna innehåller oftast ingen information om väljarens identitet utan registrerar och lagrar endast väljarens val.

Det finns en mängd olika möjligheter för röstningsmaskiner att presentera den information som väljaren möter i dialogen med maskinen. Förutom text och bild kan maskinerna också erbjuda information genom ljud och symboler. Detta ger goda möjligheter för väljare med vissa funktionshinder att använda maskinerna utan särskild assistans. Synskadade kan erbjudas ljud, förstorad skrift eller tangentbord med brailleskrift. För personer som har svårt att läsa kan bilder och symboler användas. Det finns även möjlighet att erbjuda flerspråkig information.

Irland genomförde under 2002 två pilotprojekt med röstningsmaskiner i vallokal. I en utvärdering av projekten påtalades möjligheten att i större utsträckning än vad som var fallet under

pilotprojekten kunna anpassa röstningsmaskinerna till funktionshinderade behov. Möjligheten till lutning och en funktion som tillåter höjning och sänkning av maskinen framfördes som framtida idéer.

I oktober 2002 beslutade den irländska regeringen att röstningsmaskiner ska användas i samtliga vallokaler vid valet till Europaparlamentet i juni 2004. Ingen röstning med pappersvalsedlar kommer att förekomma i vallokalerna. De främsta skälen för Irland att genomgående använda röstningsmaskiner är att få snabbare och mer tillförlitliga valresultat.

Det kan konstateras att röstningsmaskiner introduceras eller övervägs i allt fler länder. Det finns stora förtjänster med användandet av röstningsmaskiner. Förutom de möjligheter som ges för funktionshinderade väljare kan nämnas ett snabbare och mer tillförlitligt sammanräkningsförfarande, färre omräkningar samt små eller inga möjligheter att spolia valedeln eller att göra fel under själva röstningsprocessen. Som nackdelar kan främst anges kostnader för maskiner och utveckling av system.

On-line-röstning

Den debatt som förts under året avseende möjligheten att rösta on-line fick ny aktualitet med anledning av att ett antal e-röstningsförsök skulle genomföras i England vid de lokala valen den 1 maj 2003.

På 17 orter runt om i England genomfördes mer eller mindre omfattande e-röstningsförsök som en del i ett 3-årsprogram för modernisering av genomförandet av val. I 14 av dessa orter erbjöds möjligheten att rösta bl.a. via Internet. Röstning via text-TV eller telefon erbjöds som komplement till Internet på vissa orter.

Det kan konstateras att Internet var den röstningskanal som användes mest frekvent av de on-linekanaler som erbjöds. Dock var det endast 12,6 % av de röstande som utnyttjade möjligheten att rösta över Internet och endast 20,7 % använde sig av någon av de erbjudna on-linekanalerna. Det har inte i England kunnat konstateras något fall där on-lineröstning ökat valdeltagandet. Inga e-röstningsförsök planeras i Storbritannien inför valet till Europaparlamentet i juni 2004.

Spanien har under 2003 genomfört sitt första försök med on-lineröstning i samband med valet till det katalanska parlamentet. Möjligheten att rösta on-line riktade sig till drygt 20 000 katalaner bosatta främst i Argentina, Belgien, USA, Mexiko och Chile. Ett ökat valdeltagande kunde konstateras, främst från katalanerna bosatta i Mexiko, som mer än fördubblade sitt valdeltagande genom möjligheten till on-lineröstning.

Dessa e-röstningsförsök har emellertid inte nämnvärt påverkat den generella åtstramning i debatten om on-lineröstningens möjligheter som förevarit under senare år. Ett mer realistiskt förhållningssätt kring problem, värdegrunder och möjliga lösningar finns numera med i diskussionen.

Utvecklingen i Central- och Östeuropa

ACEEEO (Association of Central- and Eastern Europe Election Officials) arrangerade en konferens i London i slutet av oktober 2003 på bl.a. temat Elektronisk röstning. Konferensen erbjöd en möjlighet att få sammantagen information om utvecklingen av elektronisk röstning inom denna del av Europa.

Det kan konstateras att en stor majoritet av ACEEEO:s medlemsstater är långt framme i övervägandet att introducera någon form av elektronisk röstning eller elektronisk rösträkning. En hel del stater kunde presentera redan existerande datasystem för valadministrationen, t.ex. för

sammanräkning och fördelning av mandat. Rysslands automatiserade system för röstning, ”Vybory”, innehåller information om valkampanjer, finansiellt stöd till partier, uppdaterade röstlängder, kandidatregister m.m. Alla valresultat matas in i systemet och resultatet räknas fram. ”Vybory” är ett nationellt system som har spridning i över 3 000 städer och har 10 000 datorer uppkopplade i sitt nätverk. På Internet finns möjlighet att läsa mer om det ryska valdatasystemet, under adressen <http://gd2003.cikrf.ru/way/72098492>

Rådslag i Norsjö kommun

Valmyndigheten följer med intresse de kommuner som genomfört eller överväger att genomföra rådslag eller omröstningar med hjälp av elektronisk röstning.

Norsjö kommun genomförde ett kommunalt rådslag med start den 5 november 2003. De röstberättigade gavs möjlighet att under en period på några veckor rösta antingen genom att använda en pappersvalsedel eller via Internet. Valdeltagandet uppgick till 65 %, varav 38 % valde att använda Internet som röstningskanal.

Valmyndigheten ser positivt på de lokala initiativ som genomförs i Sverige med hjälp av elektronisk röstning och avser fortsätta att följa utvecklingen. Dock kvarstår myndighetens grundinställning att en vidareutveckling av valadministrationen med en fortsatt successiv datorisering bör ske i sådan takt att säkerheten i genomförandet av allmänna val och landsomfattande folkomröstningar inte äventyras.

Standardiseringsarbete

Inom Europarådet fortgår arbetet med att ta fram gemensamma standarder för elektronisk röstning. Utgångspunkten är att de standarder som tas fram skall vara applicerbara både för röstning med röstningsmaskiner och för on-lineröstning.

Arbetet innefattar utarbetande av juridiska, operationella och tekniska standarder, där det tekniska avsnittet bygger på de programvaror som utvecklats av OASIS (The Organization for the Advancement of Structured Information Standards). Arbetet planeras vara slutfört under innevarande år.

Beredskapsläget för extraval

Verksamhetsmål: Valmyndigheten ska ha en beredskap så att extraval ska kunna anordnas inom 35 dagar.

Åtterrapporering: Valmyndigheten ska redogöra för beredskapsläget samt de åtgärder som vidtagits under året.

En förberedelse tid på 35 dagar är extremt kort och det blir nödvändigt att acceptera att t.ex. informationsmaterial inte kan tas fram med så kort varsel och att merparten av sådant material inte heller kan hållas i lager. Vid samtliga upphandlingar som genomförts har avtal, där så varit möjligt, slutits om tillhandahållande av varor eller tjänster för ett ev. extraval. Det valmaterial som är möjligt att lagra läggs också in i ett särskilt beredskapslager som Valmyndigheten disponerar. Materialet används i första hand vid nästa val då nytillverkat material läggs i lagret. Direkt efter genomfört Europaparlamentsval avser Valmyndigheten att utarbeta en mer detaljerad plan över arbetet inför ett ev. extraval.

Förberedelsearbetet inför valet till Europaparlamentet

Verksamhetsmål: Val till Europaparlamentet ska genomföras 2004. Förberedelserna och genomförandet ska ske i enlighet med vallagen (1997:157).

Åtterrapporering: Valmyndigheten ska rapportera hur förberedelsearbetet inför valet till Europaparlamentet 2004 förlöpt.

Förberedelserna inleddes så snart arbetet med genomförandet av folkomröstningen hade avslutats. En kalender över viktigare händelser som kommer att inträffa och beslut som måste tas har tagits fram.

Material och tjänster

Befintliga lager av material har inventerats för att konstatera behovet av nyanskaffning. Det konstaterades att behovet av t.ex. kuvert var tillgodosett. Blanketter för valförrättarnas och valnämndernas behov har tagits fram och tryckts. För leverans av valsedelspapper, tryckning av röstkort och röstlängder, paketering och distribution av material samt utdelning av röstkort fanns redan ingångna avtal som även omfattade valet till Europaparlamentet. Däremot har nya upphandlingar genomförts för tryckning av valsedlar, för framställning av informationsfilmer för television och radiotrailers samt för ett callcenter för telefonservice.

Valdatasystemet

I oktober startade arbetet med att anpassa det valdatasystem som togs i drift första gången inför 2002 års val för val till Europaparlamentet. Även om väsentliga delar kan återanvändas krävs vissa specialrutiner för Europaparlamentsvalet t.ex. när det gäller framställning av röstlängden och beställning av valsedlar. Rutinen för valsedelsbeställningar har gjorts om så att den hanteras av Valmyndigheten och inte som vid riksdagsvalet av länsstyrelserna. För röstlängdsframställningen har skapats rutiner för att ta om hand de anmälningar som kommer in från andra EU-länders medborgare om att de vill rösta i Sverige. De första rutinerna som stödde beställning av valsedlar och om valnämndernas inregistrering av vissa grunduppgifter har tagits i drift. Under våren kommer rutiner för framställning av röstlängder och röstkort, valnattsrapportering och slutlig sammanräkning att driftsättas. Samtidigt med anpassningen har ett omfattande dokumenteringsarbete genomförts.

Utbildning

Valmyndigheten har genomfört en startkonferens med länsstyrelsernas valhandläggare och även medverkat vid en träff med en grupp bestående av handläggare hos valnämnderna.Handledningar för länsstyrelserna, valnämnderna, utlandsmyndigheterna och partierna kommer att utarbetas med samma ambitionsnivå som inför folkomröstning och riksdagsval. Valmyndigheten avser att hålla utbildningsmaterial m.m. tillgängligt för de andra valmyndigheterna och partierna på en särskild lösenordsskyddad hemsida.

Information

Information för allmänheten har utarbetats i enlighet med den plan som redovisats till regeringen i en särskild rapport (2004:2) ”Informationsinsatser Valet till Europaparlamentet 2004”.

Särskild röstmottagning på institutioner

I december 2003 uppdrog Valmyndigheten åt samtliga kommuner att anordna särskild röstmottagning på institutioner. Även kommuner som de senaste valen inte ordnat institutionsröstning har ombetts se över situationen i kommunen och överväga om särskild röstmottagning ska anordnas eller om valskjutsar eller hjälp med budröstning kan erbjudas i stället.

Poströstning

Posten Sverige AB påbörjade redan under hösten en inventering av vilka lokaler som skulle kunna användas för röstning. Den preliminära inventeringen har resulterat i en förteckning som upptar 1 358 lokaler. Det är något färre än vid tidigare val i huvudsak beroende på att ett antal kassaservicekontor dragits in. Posten har för att kompensera detta hyrt 148 lokaler där man anordnar röstmottagning utan att det förekommer någon annan postal verksamhet. Antalet lantbrevbärlinjer är dock 70 fler än vid tidigare val. Kommuner och länsstyrelser kommer att få ta del av Postens förteckning för att bedöma om antalet lokaler i respektive kommun kan anses tillfredsställande.

Valdistrikt och vallokaler

Smärre justeringar av valdistriktsindelningen har skett under hösten 2003. I huvudsak har syftet med dessa varit att rätta till olämpliga valdistriktsgränser. För någon kommun har dock länsstyrelsen gått med på en neddragning av antalet valdistrikt. I huvudsak har valdistrikt som vid tidigare val använde samma vallokal lagts samman. Antalet valdistrikt kommer därmed att vara något färre än vid folkomröstningen och riksdagsvalet.

Valnattsrapportering och slutlig sammanräkning

Valnattsrapporteringen kommer att genomföras med länsstyrelsernas medverkan på samma sätt som vid folkomröstningen 2003. Den slutliga sammanräkningen planeras ske under måndag – onsdag veckan efter valdagen så att Valmyndighetens beslut att fastställa resultatet kan fattas torsdagen den 17 juni.

Omvalet till kommunfullmäktige i Orsa kommun

Den 16 mars 2003 genomfördes ett omval till kommunfullmäktige i Orsa kommun med anledning av att valet underkänts efter ett överklagande. Valdeltagandet blev något högre vid detta omval än vid det ordinarie valet och genomfördes på ett bra sätt. De kostnader som betalades ur valanslaget uppgick till knappt 294 000 kr.

Resultat fördelat på verksamhetsgren

Valmyndigheten har endast en verksamhetsgren, Förberedelser för och administration av allmänna val och folkomröstningar. Nedan anges intäkter utöver anslag och totalkostnader för verksamhetsgrenen.

Intäkter utöver anslag	Belopp (tkr)
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	49
Finansiella intäkter	91
Summa	140
Kostnader	
Personal	7 132
Lokaler	1 180
Övriga driftkostnader	184 116
Finansiella kostnader	42
Avskrivningar och nedskrivningar	4 907
Summa	197 377

Kostnader för folkomröstningen

Av resultatposten Övriga driftkostnader i föregående avsnitt avser 181 717 tkr kostnader för folkomröstningen fördelat enligt nedan:

Kostnader	Belopp (tkr)
Ersättning till Posten Sverige AB (poströstningen)	113 159
Ersättning till kommunerna samt länsstyrelserna och andra myndigheter	15 520
Produktion av valmaterial inkl distribution	22 214
Information	15 888
Datatjänster	13 962
Övrigt	974
Summa	181 717

Kompetensförsörjning

När Valmyndigheten bildades flyttade samtliga som på Riksskatteverket arbetade med valfrågor till den nya myndigheten. Totalt var det sju personer i aktiv tjänst, fem män och två kvinnor. Samtliga hade en relativt lång anställning med valfrågor som specialitet bakom sig och hade därmed genuina kompetenser inom sakområdet men gav samtidigt myndigheten en relativt hög åldersstruktur. Några av dessa har numera avgått med ålderspension. Redan till de allmänna valen 2002 skedde en förstärkning av myndighetens personalresurser med en manlig IT-driftansvarig och tre kvinnliga informatörer. Detta bidrog till att åldersstrukturen förändrades till det bättre liksom könsfördelningen. Under 2003 har ytterligare en informatör, en IT-handläggare och en ekonomiansvarig anställts. De sistnämnda har börjat i myndigheten i år.

Totalt arbetar idag 13 personer varav 8 kvinnor i Valmyndigheten.

Åldersstrukturen är

- 3 personer över 20 men under 30
- 3 person över 30 men under 40
- 1 personer över 40 men under 50
- 5 personer över 50 men under 60
- 1 person över 60 år.

Genom dessa nyrekryteringar torde Valmyndigheten därmed ha en i förhållande till uppdraget lagom storlek. Personalens åldersfördelning är dock fortfarande trots nyanställningarna något sned. Könsfördelningen är hyfsat acceptabel men fördelningen mellan kompetenskategorierna är fortfarande sned. En fortsatt rekrytering och inskolning av yngre kärnkompetens är därför nödvändig för att undvika kompetensförluster vid kommande pensionsavgångar och ev. andra avgångar. De är nödvändigt att nyrekryteringarna görs redan inför de allmänna valen 2006 för att ge de nyanställda möjligheter att vara med vid genomförandet av de allmänna valen 2006 och då skaffa sig den erfarenhet som behövs för att kunna ha nyckelroller vid de allmänna valen 2010 eftersom det torde vara osäkert om de som nu närmar sig pensionsåldern då är kvar vid myndigheten. Sker inte en sådan rekrytering skulle detta kunna hårt drabba en liten myndighet som Valmyndigheten som skulle kunna få svårt att på ett acceptabelt sätt klara av de uppgifter som myndigheten har ansvar för. Härutöver bör kompetenshöjande åtgärder vidtas på IT-området eftersom detta i allt ökande omfattning används i myndigheten.

De medel som genererats från den sänkta avgiften till Trygghetsstiftelsen är självfallet med hänsyn till Valmyndighetens ringa storlek helt utan betydelse i omställningsarbetet. Efter överenskommelse med de fackliga organisationerna har de pengar som genererats överförts till personalen genom insättningar på Kåpan Extra.

Sjukfrånvaron

Sjukfrånvaron i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid är för år 2003 väsentligt högre än 2002. Detta hänger dock främst samman med en långtidssjukskrivning vilket också framgår av att andelen av sjukfrånvaron som avser frånvarotid under en sammanhängande period av 60 dagar eller mer svarar för 2/3 av hela sjukfrånvaron. Se tabell i avsnittet tilläggsupplysningar.

För att minska och förebygga ohälsa har Valmyndigheten under år 2003 erbjudit de anställda hälsoprofilundersökningar via företagshälsan. Flertalet har accepterat erbjudandet och genomgått sådan undersökning på våren 2003 med en uppföljning ett halvt år senare. Valmyndigheten har också låtit företagshälsan genomföra en arbetsplatsbesiktning i samband med flyttningen till nya lokaler. I samband med denna genomgång kontrollerades den fysiska arbetsmiljön hos samtliga anställda och konsulter. Nödvändiga korrigeringar av arbetsplatsens utformning har genomförts i anslutning till genomgången.

RESULTATRÄKNING

(tkr)	Not	2003	2002
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag		192 937	191 373
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	1	49	3 227
Finansiella intäkter	2	91	153
Summa		193 077	194 753
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	3	-7 132	-6 388
Kostnader för lokaler		-1 180	-1 061
Övriga driftkostnader	4	-184 116	-184 752
Finansiella kostnader	5	-42	-37
Avskrivningar och nedskrivningar	7, 8	-4 907	-1 747
Summa		-197 377	-193 985
Verksamhetsutfall		-4 300	768
Årets kapitalförändring	6	-4 300	768

BALANSRÄKNING

(tkr)	Not	2003-12-31	2002-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar			
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	7	7 216	11 545
Summa		7 216	11 545
Materiella anläggningstillgångar			
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	8	1 415	1 164
Summa		1 415	1 164
Varulager m.m.			
Varulager och förråd	9	2 883	3 035
Summa		2 883	3 035
Fordringar			
Kundfordringar		3	5
Fordringar hos andra myndigheter	10	760	2 851
Övriga fordringar		6	264
Summa		769	3 120
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader	11	627	472
Summa		627	472
Avräkning med statsverket			
Avräkning med statsverket	12	6 461	-6 395
Summa		6 461	-6 395
Kassa och bank			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	13	1 870	5 358
Summa		1 870	5 358
SUMMA TILLGÅNGAR		21 241	18 299
KAPITAL OCH SKULDER			
Myndighetskapital			
Statskapital	14	11 545	12 988
Balanserad kapitalförändring	15	1 884	-327
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	6	-4 300	768
Summa		9 129	13 429
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	16	1 415	1 160
Skulder till andra myndigheter	17	6 374	1 139
Leverantörsskulder		3 121	1 178
Övriga skulder		168	177
Summa		11 078	3 654
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader	18	1 034	1 216
Summa		1 034	1 216
SUMMA KAPITAL OCH SKULDER		21 241	18 299

ANSLAGSREDOVISNING

Redovisning mot anslag

Anslag (tkr)	Not	Ing. över- förings- belopp	Årets till- delning enl regl. brev	Indrag- ning	Totalt disponi- belt belopp	Utgifter	Utgående över- förings belopp
Uo 1 46:5 Ramanslag Valmyndigheten	19	4 668	8 973	1 368	12 273	10 601	1 672
Uo 1 46:1 ap.1 Ramanslag Allmänna val	20	40 325	17 000	34 325	23 000	21 105	1 895
Uo 1 46:6 Obetecknat anslag Folkomröstning om införande av euron	21	0	200 000	0	200 000	161 231	38 769
Summa		44 993	225 973	35 693	235 273	192 937	42 336

FINANSIERINGSANALYS

(tkr)	Not	2003	2002
DRIFT			
Kostnader	22	-192 450	-192 238
Finansiering av drift			
Intäkter av anslag		192 937	191 373
Intäkter av avgifter och andra ersättningar		49	3 227
Övriga intäkter		91	153
Summa medel som tillförts för finansiering av drift		193 077	194 753
Minskning(+) av lager		152	-3 035
Minskning(+) av kortfristiga fordringar		2 196	-2 311
Ökning(+) av kortfristiga skulder		6 987	-611
KASSAFLÖDE FRÅN DRIFT		9 962	-3 442
INVESTERINGAR			
Investeringar i materiella tillgångar		-859	-629
Investeringar i immateriella tillgångar		0	-12 988
Summa investeringsutgifter		-859	-13 617
Finansiering av investeringar			
Lån från Riksgäldskontoret		859	628
- amorteringar		-604	-307
Ökning av statskapital med medel som erhållits från statsbudgeten		0	12 988
Försäljning av anläggningstillgångar		10	0
Summa medel som tillförts för finansiering av investeringar		265	13 309
KASSAFLÖDE TILL INVESTERINGAR		-594	-308
FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL		9 368	-3 750
SPECIFIKATION AV FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL			
Likvida medel vid årets början		-1 037	2 713
Minskning(-) av tillgodohavande hos Riksgäldskontoret		-3 488	2 629
Ökning(+) av avräkning med statsverket		12 856	-6 379
SUMMA FÖRÄNDRING AV LIKVIDA MEDEL		9 368	-3 750
Likvida medel vid årets slut		8 331	-1 037

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR OCH NOTER

(Belopp i tusental kronor där ej annat anges)

TILLÄGGSUPPLYSNINGAR

Redovisningsprinciper

Tillämpade redovisningsprinciper

Valmyndighetens redovisning följer god redovisningssed och årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna. Bokföringen följer förordningen (2000:606) om myndigheters bokföring samt ESV:s föreskrifter och allmänna råd till denna.

Fakturor understigande 7,5 tkr exklusive moms har inte bokförts som period-avgränsningsposter per 2003-12-31.

Ändrade redovisningsprinciper

I enlighet med god redovisningssed periodiseras uppskattade konsultkostnader för upprättande av årsredovisningen för 2003 samt beräknade kostnader för revisionens granskning av denna som upplupna kostnader. Konsultkostnader för upprättande av årsredovisningen har tidigare bokförts det år arbetet utförts. Omläggningen av redovisningsprincip innebär att bland kostnaderna för år 2003 redovisas konsultkostnader för upprättande av årsredovisning både avseende år 2002 och år 2003. Om motsvarande redovisningsprincip tillämpats till årsredovisningen 2002 skulle resultatposten Övriga driftkostnader samt balansposten Upplupna kostnader ha varit 64 tkr högre. Omräkning av jämförelsetal för år 2002 har ej gjorts. Revisionskostnaden har tidigare inte redovisats eftersom Riksrevisionen påför denna kostnad första gången från och med 1 januari 2004.

Värderingsprinciper

Anläggningstillgångar

Som anläggningstillgångar redovisas egenutvecklade dataprogram samt maskiner och inventarier som har ett anskaffningsvärde om minst 10 tkr och en beräknad ekonomisk livslängd som uppgår till lägst tre år. Avskrivning under anskaffningsåret sker från den månad tillgången tas i bruk. Valmyndigheten kostnadsför bärbara datorer vid inköpstillfället.

Tillämpade avskrivningstider

3 år	Immateriella anläggningstillgångar Persondatorer med tillhörande utrustning Servrar inkl nätverk
5 år	Möbler och övriga inventarier Kontorsmaskiner

Omsättningstillgångar

Fordringar har tagits upp till det belopp varmed de beräknas inflyta.

Varulagret värderas till anskaffningsvärdet. Det inventerade lagervärdet har nedskrivits för inkuranta varor (som har utrangerats).

Skulder

Skulder har tagits upp till nominellt belopp.

Upplysningar om avvikelserAvvikelser från ekonomiadministrativa regler

Enligt regeringsbeslut den 26 juni 2003 har myndigheten undantagits från skyldigheten att upprätta och till regeringen lämna delårsrapport för år 2003.

Upplysningar för jämförelseändamål

År 2002 genomfördes ett allmänt val och år 2003 en folkomröstning. Detta har bl.a. medfört att intäkterna och kostnaderna (för de flesta av resultatposterna) var högre år 2002 jämfört med år 2003.

För att underlätta en rättvisande jämförelse med tidigare år kan även nämnas att år 2002 fanns kostnader på 12 988 tkr som avsåg uppbyggnaden av ett valdatasystem. Beloppet redovisades som en immateriell anläggningstillgång och resultaträkningens kostnader minskades då med motsvarande belopp (Kostnader för personal med 1 465 tkr resp. Övriga driftkostnader med 11 523 tkr). Aktiveringen av dessa kostnader minskade även resultaträkningens intäkter (Intäkter av anslag med 12 988 tkr).

Ersättningar och andra förmåner**Nämndledamöter / andra styrelseuppdrag**

	Ersättning
Johan Hirschfeldt	27
Statens ansvarsnämnd	
Tjänsteförslagsnämnden för domstolsväsendet	
Domstolsverkets utbildningsråd	
Marianne Eliasson	16
Riksarkivet	
Försvarets underrättelsenämnd	
Peter Larsen (inga styrelseuppdrag)	8
Sören Thunell	7
Granskningsnämnden för Radio och TV	
Presstödsnämnden	

Elisabeth Fura-Sandström (ledamot fram till den 13 juni 2003)	1
Advokat Elisabeth Fura-Sandström AB	
Unicom Care International AB	
Anders Sandström Information AB i likvidation	
Kent Winther Konsult AB	
Kauko Time AB	
Advokat Cjmg AB	
Advokat Carl Wetter AB	
Shirin Ahlbäck Öberg (inga styrelseuppdrag)	7
Göran Åstrand (inga styrelseuppdrag)	9
Charlotte Signahl (inga styrelseuppdrag)	4
Peter Antman (inga styrelseuppdrag)	5

Ledande befattningshavare / styrelseuppdrag

	Lön
Gunnar Skarell (inga styrelseuppdrag)	746

Anställdas sjukfrånvaro

Uppgifter om sjukfrånvaro, se även sid. 11 i resultatredovisningen.

Anställdas totala sjukfrånvaro i förhållande till den sammanlagda ordinarie arbetstiden. Vidare redovisas andel av totala sjukfrånvaron under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer.

Sjukfrånvaro	2003-07-01 - 2003-12-31	Totalt 2003
Totalt	13,3 %	8,4 %
Andel 60 dagar eller mer	67,0 %	66,5 %

Uppgift om sjukfrånvaron fördelad i grupper efter kön och ålder lämnas inte då antalet anställda i respektive grupp är högst tio.

NOTER

(tkr)

Resultaträkning		2003	2002
Not 1	Intäkter av avgifter och andra ersättningar		
	Övriga intäkter av avgifter och andra ersättningar	49	3 227
	Summa	<u>49</u>	<u>3 227</u>
	<p>Resultatposten består till största delen av försäljning av valkuvert. Avgiftsinkomster enligt 4 § avgiftsförordningen saknas. De stora intäkterna under 2002 hänför sig i huvudsak till försäljningen av kandidatuppgifter och adresser till väljare som enbart förekommer vid allmänna val.</p>		
Not 2	Finansiella intäkter		
	Ränteintäkter räntekonto i Riksgäldskontoret	91	153
	Summa	<u>91</u>	<u>153</u>
Not 3	Kostnader för personal		
	Lönekostnader (exkl. arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal)	4 570	4 898
	Övriga kostnader för personal	2 562	1 490
	Summa	<u>7 132</u>	<u>6 388</u>
	<p>Vid jämförelse mellan åren se notering ovan i avsnittet "Upplysningar för jämförelseändamål."</p>		
Not 4	Övriga driftkostnader		
		184 116	184 752
	Summa	<u>184 116</u>	<u>184 752</u>
	<p>En betydande andel av kostnaden består av ersättning till Posten Sverige AB för förtidsröstningen (113 159 tkr).</p> <p>År 2002 fördelades medel till Länsstyrelserna för att täcka vissa kostnader i samband med de allmänna valen. Kostnaderna uppgick till 19 890 tkr men de redovisades inte i Valmyndighetens resultaträkning. Motsvarande kostnader år 2003 har däremot redovisats bland Övriga driftkostnader eftersom Länsstyrelserna inte beviljats dragningsrätt på valanslaget.</p> <p>Vid ytterligare jämförelser mellan åren se även notering ovan i avsnittet "Upplysningar för jämförelseändamål".</p>		
Not 5	Finansiella kostnader		
	Räntekostnader avseende lån i Riksgäldskontoret	42	37
	Summa	<u>42</u>	<u>37</u>

	2003	2002
Not 6 Årets kapitalförändring		
Periodiseringsdifferenser	-4 300	768
Summa	<u>-4 300</u>	<u>768</u>

Balansräkning	2003-12-31	2002-12-31
----------------------	------------	------------

Not 7 Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar		
Ingående anskaffningsvärde	12 988	0
Årets anskaffningar	0	12 988
Ingående ackumulerade avskrivningar	-1 443	0
Årets avskrivningar	-4 329	-1 443
Utgående bokfört värde	<u>7 216</u>	<u>11 545</u>

Balansposten består av ett egenutvecklat valdatasystem. Detta var färdigställt i september 2002 och fr.o.m. den tidpunkten beräknas avskrivningarna. Därav skillnaden mellan avskrivningarna för respektive år. År 2002 rubricerades denna balanspost som "Balanserade utgifter för utveckling".

Not 8 Maskiner, inventarier, installationer m.m.		
Ingående anskaffningsvärde	1 572	943
Årets anskaffningar	859	629
Avyttrat, anskaffningsvärde	-42	0
Årets avskrivningar	-578	-304
Ingående ackumulerade avskrivningar	-408	-104
Korrigerig av tidigare års avskrivningar	12	0
Utgående bokfört värde	<u>1 415</u>	<u>1 164</u>

Not 9 Varulager och förråd		
Varulager	2 883	3 035
Summa	<u>2 883</u>	<u>3 035</u>

I varulagret, som är ett beredskapslager för eventuella extra val, finns huvudsakligen valkuvert och diverse blanketter.

Not 10 Fordringar hos andra myndigheter		
Fordran ingående mervärdesskatt	747	2 806
Övriga fordringar	13	45
Summa	<u>760</u>	<u>2 851</u>

Not 11 Förutbetalda kostnader		
Förutbetalda hyreskostnader	563	411
Övriga förutbetalda kostnader	64	61
Summa	<u>627</u>	<u>472</u>

	2003-12-31	2002-12-31
Not 12		
Avräkning med statsverket		
Ingående balans	-6 395	-16
<i>Avräknat mot statsbudgeten:</i>		
Anslag Valmyndigheten	10 601	9 688
Anslag Allmänna val	21 105	194 674
Anslag Folkomröstning om införande av euron	161 231	0
<i>Avräknat mot statsverkets checkräkning:</i>		
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-7 605	-12 800
Uppbördsmedel m.m.	44 975	49 009
Transfereringar m.m.	-217 451	-246 950
Utgående balans	6 461	-6 395
Not 13		
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		
Beviljad räntekontokredit hos Riksgäldskontoret enligt regleringsbrev	449	640
Anslagsmedel	1 870	5 358
Summa behållning på räntekonto	1 870	5 358
Det kortsiktiga likviditetsbehovet (30 dagar) täcks med ingående behållning på räntekontot samt anslags-tilldelningen i januari. Detsamma gällde per 2002-12-31.		
Not 14		
Statskapital		
Ingående balans	12 988	0
Överföring från balanserad kapitalförändring -avskrivningar avseende anläggningstillgångar finansierade med anslagsmedel	-1 443	0
Årets anskaffning av anläggningstillgångar -finansiering av utgifter för valdatasystemet via anslagsmedel	0	12 988
Utgående balans	11 545	12 988
Not 15		
Balanserad kapitalförändring		
Periodiseringsdifferenser	441	-327
Övrigt		
-2002 års avskrivning av valdatasystemet, bokfört mot statskapital	1 443	0
Summa	1 884	-327
Not 16		
Lån i Riksgäldskontoret		
Avser lån för investeringar i anläggningstillgångar.		
Ingående balans	1 160	839
Under året nyupptagna lån	859	628
Årets amorteringar	-604	-307
Utgående balans	1 415	1 160
Beviljad låneram enligt regleringsbrev	1 500	1 000
Ändring av regleringsbrev 2002-12 avseende år 2002	0	200
	1 500	1 200

	2003-12-31	2002-12-31
Not 17		
Skulder till andra myndigheter		
Sociala avgifter	211	240
Övriga skulder till andra myndigheter	6 163	899
Summa	6 374	1 139

Bland Övriga skulder till andra myndigheter finns bl.a. en skuld till Statistiska centralbyrån på 5 500 tkr.

Not 18		
Upplupna kostnader		
Upplupna semesterlöner och löner inklusive sociala avgifter	758	654
Övriga upplupna kostnader	276	562
Summa	1 034	1 216

Anslagsredovisning

Not 19 **Valmyndigheten**
Uo 1 46:5
 -Indragning
 Även en större del av överfört anslagssparande överstigande 3 % fick disponeras enligt regeringsbeslut 17, 2003-05-15, Justitiedepartementet. Indragning: 1 368 tkr.

Not 20 **Allmänna val**
Uo 1 46:1 ap.1
 Enligt regeringsbeslut den 13 mars 2003 får kostnader för framtagande av valstatistik i samband med folkomröstningen om införande av euron högst uppgå till 5 500 tkr. Villkoret är uppfyllt då kostnaderna för detta under år 2003 uppgick till 5 500 tkr.

- Ingående överföringsbelopp

Det ingående överföringsbeloppet (40 325 tkr) motsvaras inte av utgående överföringsbelopp per 2002-12-31 (38 980 tkr).

Skillnaden (1 345 tkr) är de medel som Länsstyrelserna inte hade förbrukat per 2002-12-31 av de medel som fördelades till dem under år 2002 (för att täcka vissa kostnader i samband med de allmänna valen).

-Indragning

Av överfört anslagssparande fick mindre än 3 % disponeras enligt regeringsbeslut 10, 2003-05-15, Justitiedepartementet. Indragning: 34 325 tkr.

Not 21 Folkomröstning om införande av euron**Uo 1 46:6**

- Utgående överföringsbelopp

Då detta är ett obetecknat anslag får inga medel överföras till nästa år.

Finansieringsanalys**2003****2002****Not 22****Kostnader**

Kostnader enligt resultaträkningen

197 377

193 985

Realisationsförlust vid försäljning av anläggningstillgångar

-20

0

Avskrivningar

-4 907

-1 747

Kostnader

192 450**192 238**

SAMMANSTÄLLNING ÖVER VÄSENTLIGA UPPGIFTER

(tkr)	2003	2002	2001
Låneram Riksgäldskontoret			
Beviljad	1 500	1 200	1 000
Utnyttjad	1 415	1 160	839
Kontokrediter Riksgäldskontoret			
Beviljad	449	640	2 000
Maximalt utnyttjad	0	0	495
Räntekonto Riksgäldskontoret			
Ränteintäkter	91	153	35
Räntekostnader	0	0	0
Avgiftsintäkter			
<i>Avgiftsintäkter som disponeras</i>			
Beräknat belopp enligt regleringsbrev	0	0	0
Avgiftsintäkter	49	3 227	5
Anslagskredit			
Uo 1 46:1 ap.1			
Beviljad	850	11 500	1 920
Utnyttjad	0	0	199
Uo 1 46:5			
Beviljad	135	384	194
Utnyttjad	0	0	0
Uo 1 46:6 (Ej tillämplig)			
Anslag			
<i>Ramanslag</i>			
Anslagssparande, Uo 1 46:1 ap.1 *)	1 895	38 980	0
Anslagssparande, Uo 1 46:5	1 672	4 668	1 556
<i>Totalt anslagssparande</i>	3 567	43 648	1 556
varav intecknat	0	0	0
Bemyndiganden (Ej tillämplig)			
Personal			
Antalet årsarbetskrafter (st)	11	11	4
Medelantalet anställda (st)	11	10	9
Driftkostnad per årsarbetskraft	17 493	17 472	3 009
Kapitalförändring			
Årets	-4 300	768	-327
Balanserad **)	1 884	-327	0

*) Se not 20

**) Se not 15

Valmyndighetens nämnd har vid sammanträde den 18 februari 2004 fastställt årsredovisning för budgetåret 2003.

Johan Hirschfeldt
(ordförande)

Marianne Eliason

Peter Larsen

Sören Thunell

Shirin Ahlbäck Öberg